

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA**SPRENDIMAS**

2026 m. rugsėjo 4 d. Nr. 3R-1578 (2.13-1.E)

Vilnius

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) 2024-08-29 gavo [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Pareiškėja) skundą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-5537 (2.13 Mr)) dėl [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Skundžiamas asmuo1) ir [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Skundžiamas asmuo2) (toliau kartu ir – Skundžiami asmenys) veiksmų - galimai neteisėtai vykdomo vaizdo stebėjimo.

Skunde nurodyta, kad ant kaimyninio namo atsirado kameros, kurios galimai yra nukreiptos į Pareiškėjos kiemą.

Inspekcija 2024-09-04 raštu Nr. 2R-4576 (2.13 Mr) kreipėsi į Pareiškėją, prašydama ištaisyti skundo trūkumus, t. y., 1) patikslinti skundžiamus asmenis; 2) nurodyti, ar Pareiškėja kreipėsi į vaizdo stebėjimą galimai vykdančius asmenis; 3) pateikti jos skundą pagrindžiančius įrodymus.

Inspekcijoje 2024-09-09 gautas Pareiškėjos skundo patikslinimas (Inspekcijos reg. Nr. 1R-5728 (2.13 Mr) (toliau kartu – Skundas), kuriame Pareiškėja patvirtino, kad skundžiasi dėl kaimynių – Skundžiamo asmens1 ir Skundžiamo asmens2 galimai neteisėtai vykdomo vaizdo stebėjimo bei paaiškino, kad Skundžiami asmenys gyvena tam pačiam kaimyniniame name – Skundžiamas asmuo1 gyvena antrame aukšte, o Skundžiamas asmuo2 – pirmame. Pareiškėja taip pat nurodė, kad dėl vaizdo stebėjimo kreipėsi į Skundžiamą asmenį1 bei trečiąjį asmenį [DUOMENYS NESKELBTINI] žodžiu tuo metu, kai kamera buvo montuojama. Skunde Pareiškėja pažymėjo nurodžiusi, kad kamera negali būti filmuojamas jos kiemas, o trečiasis asmuo atsakė, kad Pareiškėjos kiemas nefilmuojamas, o kamera yra tik dėl garso. Pareiškėja nurodė, kad toks atsakymas jos neįtikino, nes Skundžiamas asmuo2 mobiliuoju telefonu nuolat be Pareiškėjos leidimo filmuoja ir fotografuoja Pareiškėjos namą ir kiemą. Pareiškėja taip pat nurodė, kad kamera yra įmontuota toje namo pusėje, kurioje yra bendras įvažiavimas su Skundžiamu asmeniu2, t. y., nurodė, kad įvažiavimas Skundžiamam asmeniui1 nepriklauso ir ji turi kitą, atskirą įvažiavimą.

Kartu su Skundu Pareiškėja Inspekcijai pateikė nuotrauką, įrodančią, kad ant kaimyninio namo yra sumontuotos vaizdo stebėjimo kameros.

Inspekcija, pagal savo kompetenciją išnagrinėjusi Pareiškėjos Skundą jo apimtyje,

n u s t a t ė:

Inspekcija 2024-11-26 Skundžiamam asmeniui1 pateikė nurodymą pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą (Inspekcijos reg. Nr. 2R-5960 (2.13 Mr)).

Skundžiamas asmuo1 bei jos įgaliotas advokatas 2024-12-15 ir 2025-12-31 pateikė atsakymus į Inspekcijos nurodymą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-8132 (2.13 Mr) ir Nr. 1R-8390 (2.13 Mr)) (toliau kartu – Atsakymas).

Atsakyme Skundžiamas asmuo1 nurodė, kad balkone yra įsirengusi vieną vaizdo stebėjimo kamerą, kuria Pareiškėjos privačios teritorijos nestebi, o stebi tik namo, kuriame gyvena, teritoriją. Pažymėjo, kad namo teritoriją stebi su to paties namo pirmame aukšte gyvenančių kaimynų (Skundžiamo asmens2 šeima) sutikimu bei jų pageidavimu. Pažymėjo, kad 2024-08-25 jos draugui

tvirtinant kamerą, pati Pareiškėja sutiko, kad Skundžiamam asmeniui¹ vaizdo kamera stebint savo ir Skundžiamo asmens² šeimos teritoriją girdėtusi ir garsas, o Pareiškėjos giminaitė tam pritarė, nes tokiu būdu bus galima nustatyti, kas ką įžeidinėja. Pareiškėja Inspekcija pateikė jos įrengtos vaizdo stebėjimo kameros filmavimo lauko nuotrauką bei vaizdo stebėjimo schemą – t. y. nuotrauką, kurioje pažymėta Pareiškėjos teritorijos dalis, Skundžiamų asmenų teritorijos dalis bei bendras įvažiavimas, taip pat filmavimo trajektorija. Skundžiamas asmuo¹ pažymėjo, kad vaizdo stebėjimą vykdo užsiimant išimtinai asmenine ir namų ūkio veikla ir viešos ir / arba Pareiškėjai priklausančios teritorijos nestebi.

Inspekcija 2024-11-26 ir 2024-12-17 Skundžiamam asmeniui² pateikė nurodymus pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą (Inspekcijos reg. Nr. 2R-5961 (2.13 Mr) ir 2R- 6363(2.13 Mr)), tačiau Skundžiamas asmuo² atsakymo nepateikė.

Dėl Skundžiamo asmens² veiksmų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ) 27 straipsnio 2 dalies 1 punktu, jeigu skundas ar jo dalis neatitinka šio įstatymo 24 straipsnio 6 ir (ar) 8 dalyje nurodytų reikalavimų, taikomų skundo turiniui, arba jeigu prie skundo nėra pateikti dokumentai, reikalingi skundui išnagrinėti, priimamas sprendimas atsisakyti nagrinėti skundą ar jo dalį <...>.

Vadovaujantis ADTAĮ 29 straipsnio 1 dalies 2 punktu, priežiūros institucija priima sprendimą nutraukti skundo ar jo dalies nagrinėjimą, jeigu nagrinėjant skundą ar jo dalį jeigu paaiškėja, kad yra šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2–6, 8, 9 punktuose nurodytas pagrindas (nurodyti pagrindai) atsisakyti nagrinėti skundą ar jo dalį.

Inspekcija pažymi, kad jai teikiamas skundas turi atitikti ADTAĮ 24 straipsnio reikalavimus. ADTAĮ 24 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad prieš Inspekcijai pateikdamas skundą, susijusį su galimais vaizdo stebėjimo teisėtumo pažeidimais, pareiškėjas turi kreiptis į vaizdo stebėjimą vykdančią asmenį (jeigu pareiškėjui žinoma jo tapatybė ir (ar) kontaktiniai duomenys) dėl informacijos apie vykdomą vaizdo stebėjimą gavimo. Jeigu vaizdo stebėjimą vykdančias asmuo nepateikia pareiškėjui informacijos apie vykdomą vaizdo stebėjimą per vieną mėnesį nuo pareiškėjo kreipimosi, pateikta informacija pareiškėjo netenkina arba jis neturi galimybės kreiptis į vaizdo stebėjimą vykdančią asmenį, pareiškėjas turi teisę pateikti skundą. Kartu su skundu turi būti pateikta informacija apie pareiškėjo kreipimąsi į vaizdo stebėjimą vykdančią asmenį ir šio asmens atsakymo, jeigu jis pateiktas, pareiškėjui kopija arba nurodytos priežastys, dėl kurių nėra galimybės kreiptis į šį asmenį.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėja skundžiasi dėl Skundžiamo asmens² galimai neteisėtai vykdomo vaizdo stebėjimo, tačiau Skunde nenurodo jokios informacijos, patvirtinančios, kad kreipėsi į vaizdo stebėjimą vykdančią asmenį (Skundžiamą asmenį²) dėl informacijos apie vykdomą vaizdo stebėjimą gavimo.

Inspekcija pažymi, kad ADTAĮ 24 straipsnio 8 dalyje numatytas imperatyvus reikalavimas asmeniui išnaudoti pirminę, tiesioginę ginčo sprendimo priemonę – kreiptis į subjektą, kurio veiksmai kelia abejonių. Tik tuo atveju, kai duomenų valdytojas nepateikia atsakymo arba, pareiškėjo manymu, pateikia netinkamą atsakymą, asmuo įgyja teisę kreiptis į Inspekciją.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Inspekcija daro išvadą, kad yra pagrindas Skundo nagrinėjimą dalyje dėl Skundžiamo asmens² veiksmų nutraukti ADTAĮ 27 straipsnio 2 dalies 1 punkto ir 29 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu.

Dėl Skundžiamo asmens¹ veiksmų

Asmens duomenų (įskaitant ir vaizdo duomenų) tvarkymą reglamentuoja BDAR¹ ir ADTAJ. Pagal šiuos teisės aktus vaizdo stebėjimui taikomos bendrosios asmens duomenų tvarkymo nuostatos – vaizdo duomenų tvarkymas laikomas teisėtu tuomet, kai laikomasi BDAR 5 straipsnyje nustatytų su asmens duomenų tvarkymu susijusių principų ir kai toks tvarkymas yra pagrįstas bent viena BDAR 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlyga. Tačiau prieš vertinant vykdomo vaizdo stebėjimo teisėtumą, t. y. tokių veiksmų atitiktį BDAR nuostatoms, pirmiausia reikalinga atsižvelgti į materialinę BDAR taikymo sritį ir įvertinti, ar šiuo konkrečiu atveju BDAR yra / gali būti taikomas.

BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtinta, kad šis reglamentas netaikomas asmens duomenų tvarkymui, kai duomenis tvarko fizinis asmuo, užsiimdamas išimtinai asmenine ar namų ūkio veikla.

Pagal BDAR preambulės 18 punktą šis reglamentas netaikomas tais atvejais, kai asmens duomenis fizinis asmuo tvarko vykdydamas grynai asmeninę ar namų ūkio priežiūros veiklą ir nesusiedamas to su profesine ar komercine veikla.

Europos duomenų apsaugos valdybos 2020 m. sausio 29 d. priimtose Gairėse 3/2019 dėl asmens duomenų tvarkymo naudojant vaizdo prietaisus (toliau – Gairės) nurodyta, kad namų ūkio išimtis vaizdo kamerų fiksuojamų asmens duomenų tvarkymo kontekste turi būti aiškinama siauriai. Pagal ESTT formuojamą praktiką², šią išimtį reikia aiškinti kaip numatančią tik tokią veiklą, kuria privatūs asmenys užsiima neperžengdami privataus ar šeimos gyvenimo ribų. ESTT nagrinėdamas klausimą dėl namų ūkio išimties taikymo esant situacijai, kai vaizdo stebėjimo sistema, kurią fizinis asmuo įrengė ant savo šeimos namo, siekdamas apsaugoti namo savininkų šeimos turtą, sveikatą ir gyvybę, daromi įrašai nuolatinio įrašymo įrenginyje, apima ir viešosios erdvės stebėjimą, konstatavo, jog vaizdo stebėjimas apimantis, net jei tik iš dalies, viešąją erdvę ir todėl yra nukreiptas į tokiu būdu duomenis tvarkančio asmens privačios sferos išorę, jis negali būti laikomas išimtinai „asmenine ar namų ūkio veikla“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 95/46 3 straipsnio 2 dalies antrą įtrauką (šiuo atveju pagal BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punktą)³.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad BDAR, fizinio asmens vykdomo vaizdo stebėjimo atveju taikomas tada, kai į fizinio asmens vaizdo kamerų stebėjimo lauką patenka bent dalis viešosios erdvės ar kaimynystėje esančio turto, t. y. vykdomas vaizdo stebėjimas peržengia asmens, vykdančio vaizdo stebėjimą, privačios teritorijos ribas. Dėl šios priežasties, nagrinėjamu atveju yra reikalinga nustatyti Skundžiamo asmens¹ vykdomo vaizdo stebėjimo apimtį.

Nagrinėjamu atveju Skundžiamas asmuo¹ kartu su Atsakymu pateikė vaizdo kameros stebėjimo lauko nuotrauką, iš kurios akivaizdžiai matyti, kad į vaizdo kameros Pareiškėjos privati teritorija ar vieša teritorija nepatenka.

Įvertinus Pareiškėjos Skunde ir Skundžiamo asmens¹ Atsakyme nurodytą informaciją ir ją pagrindžiančius įrodymus, daroma išvada, kad Skundžiamas asmuo¹ vykdo tik savo teritorijos vaizdo stebėjimą. Skundo nagrinėjimo metu informacijos, patvirtinančios, kad Skundžiamas asmuo¹ vaizdo stebėjimą vykdo / vykde kita apimti nei nurodė Inspekcijai, nustatyta nebuvo. Atsižvelgiant į tai, Inspekcija daro išvadą, kad Skunde nurodyti Skundžiamo asmens¹ veiksmai (vykdomas vaizdo stebėjimas) patenka į BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtintą BDAR taikymo išimtį ir tai sudaro pagrindą Pareiškėjos Skundą dalyje dėl Skundžiamo asmens¹ veiksmų atmesti kaip nepagrįstą.

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR).

² Pvz., ESTT 2003 m. lapkričio 6 d. sprendimas byloje *Bodil Lindqvist*, C-101/01, 47 p.; 2008 m. gruodžio 16 d. sprendimas byloje *Markkinapörssi ir Satamedia*, C-73/07

³ ESTT 2014 m. gruodžio 11 d. sprendimas byloje *F. Ryneš* (C-212/13, ECLI:EU:C:2014:2428)

Remiantis tuo, kas išdėstyta aukščiau bei vadovaujantis ADTAĮ 27 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 29 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir ADTAĮ 31 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Inspekcija

n u s p r e n d ž i a:

1. Pareiškėjos Skundą dalyje dėl Skundžiamo asmens¹ veiksmų atmesti kaip nepagrįstą.
2. Pareiškėjos Skundą dalyje dėl Skundžiamo asmens² veiksmų nutraukti.
3. Informuoti Pareiškėją ir Skundžiamą asmenį¹ ir Skundžiamą asmenį² apie priimtą sprendimą.

Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius).

Direktorius pavaduotoja,
Pavaduojanti direktorių

Danguolė Morkūnienė